

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 8 marca 2023 r.

Powodowie G. K. i A. K. wnieśli pozew przeciwko (...) Bank (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę łącznie, ewentualnie solidarnie, kwoty 53.108,71 zł wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 10 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty. Nadto, powodowie wnieśli o zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów procesu.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty strona pozwana uznała powództwo co do kwoty 52.007,21 zł, jednocześnie wnosząc o oddalenie powództwa w pozostałym zakresie, tj. co do kwoty 101,50 zł. Składając sprzeciw od nakazu zapłaty, strona pozwana przedłożyła wydruk potwierdzenia wykonania przelewu na rzecz powodów kwoty 55.925,16 zł, zgodnie z żądaniem wyrażonym w pozwie (poza kwotą 101,50 zł). Strona pozwana wniosła o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu na podstawie art. 101 k.p.c.

Pismem z dnia 10 stycznia 2023 r. powodowie złożyli oświadczenie o cofnięciu powództwa w całości wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w tym zakresie. W uzasadnieniu pisma strona powodowa wskazała, że pozwany w całości spłacił dochodzone pozwem roszczenie, zarówno w zakresie należności głównej, jak i w zakresie roszczenia odsetkowego. Powodowie podtrzymali wniosek o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

Pismem z dnia 16 lutego 2023 r. strona pozwana poparła oświadczenie powodów o cofnięciu pozwu oraz podtrzymała swój wniosek o zasądzenie od powodów kosztów procesu na podstawie art. 101 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje.

Zgodnie z treścią art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego, aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Z kolei w myśl art. 355 k.p.c. Sąd umorzy postępowanie, jeżeli powód ze skutkiem prawnym cofnął pozew, strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne.

W przedmiotowej sprawie strona powodowa skutecznie cofnęła powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia jeszcze przed wydaniem wyroku w sprawie i tym samym Sąd Rejonowy w Goleniowie umorzył postępowanie w sprawie, orzekając jak w punkcie I postanowienia z dnia 8 marca 2023 r.

W punkcie II postanowieniu o umorzeniu postępowania na skutek cofnięcia pozwu, jako orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, Sąd rozstrzygnął o kosztach. Generalną zasadą orzekania o zwrocie kosztów procesu jest reguła odpowiedzialności za te koszty stosownie do wyniku procesu co do istoty sporu. Zasadę tę wyraża art. 98 § 1 k.p.c., po myśli którego strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Stosownie zaś do art. 203 § 2 k.p.c. w wypadku cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego, na jego żądanie, obciąża powoda bez względu na przyczynę cofnięcia. Jednakże, jak wynika z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, dopuszczalne jest odstępstwo od tej zasady w sytuacji, gdy powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy cofnięcie pozwu jest konsekwencją zaspokojenia przez pozwanego wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia powoda. W rozumieniu przepisów o kosztach procesu (art. 98 k.p.c.) pozwanego należy uznać wówczas za stronę przegrywającą sprawę (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 1951r., sygn. akt C 593/51, OSN(C) 1952, nr 2, poz. 49, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012r., sygn. akt II CZ 208/11, LEX nr 1214570, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013r., sygn. akt IV CZ 8/13 LEX nr 1318484, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 lutego 2015r., sygn. akt VI ACa 632/14). W tym jednakże przypadku to na powodzie spoczywa ciężar wykazania, że wystąpienie z

pozewem było niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony i faktycznie doszło do jego zaspokojenia w toku procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011r. sygn. akt IV CZ 111/10, LEX nr 898274, postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 marca 2012r., sygn. akt I ACz 491/12 LEX nr 1136094).

Przenosząc te ogólne rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, iż z uwagi na prawomocne uznanie umowy kredytu zawartej przez strony za nieważną przez Sąd Okręgowy w Szczecinie, powodowie pismem z dnia 25 maja 2022 r. wezwali pozwanego do zapłaty na ich rzecz kwoty 53.108,71 zł. Powodowie zakreślili termin, do którego strona powodowa powinna uiścić żadaną kwotę (9 czerwca 2022 r.) oraz wskazali właściwy rachunek bankowy. Strona pozwana nie uiściła żądanej przez powodów kwoty i nie odpowiedziała na otrzymane wezwanie, lecz pismem z dnia 21 lipca 2022 r. złożyła powodom propozycję zawarcia porozumienia kompensacyjnego. Jedną z zaproponowanych opcji była zapłata przez powodów na rzecz strony pozwanej kwoty 12.236,06 zł, zaś opcją nr 2, na którą powoływała się strona pozwana uzasadniając swój wniosek o zasądzenie od powodów kosztów procesu na podstawie art. 101 k.p.c., była propozycja skompensowania przysługujących powodom roszczeń z tym roszczeniem pozwanego, bądź jego częścią, którą powodowie uznają. Równocześnie strona pozwana zastrzegła, iż przyjęcie tej opcji nie będzie oznaczało zrzeczenia się przez nią roszczenia o zapłatę w części nieobjętej porozumieniem, co do których zachowa możliwość poddania rozstrzygnięciu przez właściwy sąd.

Powodowie wytoczyli powództwo w niniejszej sprawie w dniu 7 września 2022 r., zaś Sąd Rejonowy w Goleniowie wydał w dniu 24 października 2022 r. nakaz zapłaty, po otrzymaniu którego strona pozwana zapłaciła powodom żadaną kwotę 55.925,16 zł, a następnie w sprzeciwie od tego nakazu zapłaty uznała powództwo co do zasady. W rozpoznawanej sprawie do realizacji roszczenia, które objęte było żądaniem pozwu, doszło zatem już po zainicjowaniu postępowania sądowego.

Sąd o kosztach orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. W ocenie Sądu brak jest bowiem podstaw do zastosowania przepisu art. 101 k.p.c., który przewiduje wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. W myśl art. 101 k.p.c. pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa należy się zwrot kosztów procesu jeżeli nie dał powodu do wytoczenia powództwa i przy pierwszej czynności procesowej uznał żądanie pozwu. Obie te przesłanki muszą być spełnione łącznie. Uznanie powództwa musi być jednoznaczne i niebudzące wątpliwości, a nadto dokonane przy pierwszej czynności procesowej podjętej po doręczeniu odpisu pozwu, a więc w odpowiedzi na pozew, a w przypadku niniejszej sprawy – w sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty. Jak wskazano powyżej, powodowie wezwali pozwanego do zapłaty roszczenia jeszcze przed wniesieniem pozwu, wskazując wysokość roszczenia (zgodną z wytoczonym na skutek braku odpowiedzi pozewem), termin zapłaty oraz właściwy numer rachunku bankowego. Co prawda strona pozwana złożyła własną propozycję zawarcia porozumienia, lecz nie oznacza to, że roszczenie powodów zostałoby dobrowolnie zaspokojone w żądanej przez nich wysokości, bez wytoczenia powództwa. W piśmie skierowanym do powodów bank wskazał bowiem, że przysługują mu wobec powodów dwa roszczenia o zapłatę: z tytułu wypłaconego powodom kapitału (165.379,92 zł) i z tytułu „zwrotu kosztu korzystania z kapitału” (65.114,28 zł), łącznie na kwotę 230.494,20 złotych. Powodowie z tytułu nieważnej umowy kredytu uiścili na rzecz pozwanego kwotę 218.258,14 zł. Opcjami porozumienia zaproponowanymi przez pozwanego było z kolei zapłacenie przez powodów na rzecz pozwanego różnicy pomiędzy wzajemnymi roszczeniami (12.236 zł) albo kompensacja roszczenia powodów z którymś z roszczeń pozwanego (lub jego części), przy jednoczesnym zachowaniu możliwości dochodzenia zapłaty pozostałej części przed sądem. Nie sposób zatem uznać, że powodowie bez wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie uzyskaliby należne im roszczenie w żądanej wysokości wraz z odsetkami za opóźnienie liczonymi od 10 czerwca 2022 r., a więc po upływie terminu do zapłaty zakreślonego pismem z dnia 25 maja 2022 r. Jak wskazuje się w doktrynie, przepis art. 101 k.p.c. premiuje lojalne zachowanie się pozwanego (dłużnika) i chroni go przed szykanami wierzyciela, wytaczającego zbędne procesy. Powodów trudno jednak uznać za wytaczających proces zbędnie, czy dla szykany, zwłaszcza, iż treść otrzymanego pisma pozwanego banku mogła wzbudzić w nich niepokój, jako że pozwany w piśmie tym powołał się na przysługujące mu wobec powodów roszczenia o łącznej wysokości przewyższających ich własne roszczenie wobec banku, a do wyboru dając im zapłatę na jego rzecz różnicy pomiędzy wzajemnymi roszczeniami, albo zapłatę przez bank na ich rzecz pewnej kwoty teraz a w przyszłości potencjalne wytoczenie powództwa przeciwko nim o zapłatę pozostałej części swoich roszczeń. W ocenie Sądu nie sposób uznać, aby powodowie po otrzymaniu pisma

pozwanego z dnia 21 lipca 2022 r. mogli pozostawać w usprawiedliwionym przekonaniu o dobrowolnym zaspokojeniu ich roszczenia przez bank, bez wcześniejszej konieczności wytoczenia powództwa.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż nie zostały spełnione przesłanki do zastosowania art. 101 k.p.c. i tym samym orzekł o kosztach na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Wobec przyjęcia, że koszty procesu należą się stronie powodowej wskazać trzeba, że na koszty w łącznej wysokości złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika (§ 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265) w wysokości 5.400 zł, opłata sądowa od pozwu – 1.000 zł (art. 13a Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1125 z późn. zm.) oraz opłata kancelaryjna od pełnomocnictwa – 17 zł.

W punkcie III postanowienia Sąd zwrócił solidarnie powodom kwotę 1.656 zł tytułem nienależnej opłaty od pozwu, gdyż opłata od pozwu w niniejszej sprawie, zgodnie z art. 13a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wynosiła 1.000 zł, zaś powodowie uiścili opłatę w wysokości 2.656 zł.

sędzia Patrycja Wojczuk

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)

(...)